

Formulár ZK - Záverečná karta projektu

Riešiteľ: Mgr. Iveta Rajničová, PhD.	Evidenčné číslo projektu: APVV-20-038305
Názov projektu: Kvalita života u pacientov s chronickou chorobou: viacúrovňový integratívny prístup	

Na ktorých pracoviskách bol projekt riešený:	Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach
Ktoré zahraničné pracoviská spolupracovali pri riešení (názov, štát):	University Medical Centre, University of Groningen, Holandsko
	European Public Health Association

Udelené patenty alebo podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory vychádzajúce z výsledkov projektu:	
Publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu (uveďte i publikácie prijaté do tlače): <i>Uvádzajte maximálne päť najvýznamnejších publikácií.</i>	Nagyova I (ed.) Measuring health and quality of life in the chronically ill. Kosice: EQUILIBRIA Ltd 2009, ISBN 978-80-89284-46-7
	Rosenberger J, van Dijk JP, Nagyova I, Zezula I, Madarasova Geckova A, Roland R, van den Heuvel WJA, Groothoff JW. Predictors of Perceived Health Status in Patients after Kidney Transplantation. Source: Transplantation 2006; 81 (9): 1306–1310 [citované:7x]
	Havlikova E, Rosenberger J, Nagyova I, Middel B, Dubayova T, Gdovinova Z, Groothoff JW, van Dijk JP. Clinical and psychosocial factors associated with fatigue in patients with Parkinson's disease. Parkinsonism Relat Disord 2008; 14 (3): 187-192 [citované: 5x]
	Krokavcova M, Van Dijk JP, Nagyova I, Rosenberger J, Gavelova M, Middel B, Gdovinova Z, Groothoff JW. Social support as a predictor of perceived health status in patients with multiple sclerosis. Patient Educ Couns 2008; 73 (1): 159-165 [ocenená publikácia - SHARE 2008]
	Skodova Z., Nagyova I., Rosenberger J., van Dijk J.P., Middel B., Vargova H., Sudzinova A., Studencan M., Reijneveld S.A. Vital exhaustion in coronary heart disease: the impact of socioeconomic status. European Journal of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation, 2008, 15(5):572-576 [citované: 1x]
V čom vidíte uplatnenie výsledkov projektu:	Projekt prispieva k hlbšiemu pochopeniu mechanizmov, ktorými biomedínske, sociálno-ekonomické a psychologické faktory ovplyvňujú zdravie a každodenné fungovanie pacientov s chronickou chorobou. Výsledky môžu slúžiť ako východiskový bod pre medicínske a psychosociálne intervencie podporujúce lepšiu kvalitu života. Pridanou hodnotou je publikácia obsahujúca recenzie metodík používaných na meranie zdravia a kvality života, určená tak pre odbornú vedeckú verejnosť, ako aj pre profesionálov pracujúcich v oblasti poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Charakteristika výsledkov

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu (max. 20 riadkov) - slovensky:

Meranie kvality života sa javí byť stále dôležitejším pre hodnotenie efektívnosti poskytovanej zdravotnickej a sociálnej starostlivosti. Indikátory ako sú 'index prežívania' alebo 'reakcia symptómov' už nestačia ako nástroje pre hodnotenie kvality liečby, a preto ako doplnok k týmto tzv. 'objektívnym' mierkam musí byť terapeutický postup posudzovaný aj hľadiska možnosti zabezpečiť pacientovi zmysluplný a hodnotný život. Ak sa dívame na chronické choroby z pohľadu *biomedicínskych mechanizmov* ovplyvňujúcich vnímaný zdravotný stav, výsledky projektu u pacientov s chronickým zlyhaním obličiek poukázali na výrazné rozdiely vo vnímanom zdravotnom stave, ktoré sú ovplyvnené vekom. Vedľajšie účinky liečby sú dôležitým prediktorom vnímaného zdravotného stavu vo všetkých vekových kategóriách. Pozitívne alebo negatívne vnímanie zdravotného stavu u mladších pacientov je ovplyvnené renálnou funkciou a faktormi sociálnej opory. Vzdelanie a možnosť práce sú dôležitými prediktormi sebaopisovaného zdravia v strednej vekovej kategórii, zatiaľ čo v skupine najstarších pacientov sú hodnoty vnímaného zdravotného stavu najviac ovplyvnené prítomnosťou resp. neprítomnosťou komorbidít. Ak hodnotíme vplyv *socio-ekonomických mechanizmov*, vnímaná sociálna opora je jedným z faktorov, ktoré sú zvlášť dôležitými pre copingové stratégie chronicky chorých. Ľudia, ktorí očakávajú podporu od iných sa zároveň cítia byť posilnení a povzbudení. Sociálna opora od 'dôležitých iných' je v pozitívnom vzťahu so všeobecnou dimenziou sebaopisovaného zdravotného stavu., zatiaľ čo sociálna opora zo strany rodiny a priateľov je v pozitívnom vzťahu so všetkými dimenziami vnímaného mentálneho zdravotného stavu. Výsledky štúdie poukazujú na dôležitosť podporných sociálnych väzieb a blízkych vzťahov u pacientov so sklerózou multiplex. Z pohľadu *psychologických mechanizmov* dôležitým zistením je skutočnosť, že vitálna exhauscia, ako faktor výrazne prispievajúci k horšej prognóze a zníženej kvalite života u pacientov s ischemickou chorobou srdca, je do značnej miery ovplyvnená socio-ekonomickým statusom pacienta, predovšetkým jeho nižším vzdelaním a príjmom.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu (max. 20 riadkov) - anglicky:

Health status and quality of life measures are becoming increasingly important for assessing the quality of care provided to patients. It is no longer enough to indicate the survival rate or the response of symptoms to a particular treatment intervention; in addition to these 'objective' measures, a therapy must also be evaluated in terms of whether it is more or less likely to lead to a life worth of living as an outcome. With regard to *biomedical mechanisms* influencing perceived health status, it was found that major differences exist in perceived health status (PHS) among kidney transplant recipients depending on their age. Side effects of therapy are the most important predictor of PHS for all age groups. PHS of young patients mostly depends on their renal function and their social support. Education and working activities are most important for middle-aged people whereas in older patients PHS is mostly affected by comorbidity. When evaluating the effect of *socio-economic mechanisms* perceived social support has shown its usefulness in the chronically ill as a psychosocial factor and coping strategy. People who look to others to support them report feeling strengthened and encouraged. Social support from significant others was positively associated with the general health dimension of perceived physical health status, while social support from family and friends was positively associated with all four dimensions of perceived mental health status. The results show the importance of supporting social ties and relationships between multiple sclerosis patients and others. With regard to *psychological mechanisms* low education and income seem to be strongly associated with higher vital exhaustion among patients; a significant factor contributing to worse prognosis and lower quality of life among patients with coronary heart disease.

Podpisom záverečnej karty riešiteľ vyjadruje svoj súhlas so zverejnením údajov v nej uvedených.

Podpis zodp. riešiteľa:

Dátum:

Podpis štatutárneho zástupcu:

Pečiatka: